

פרוטוקול מישיבה ב' של הועדה לעניני פנים

שהחקיימה כיום כי י"ב ניסן תש"ט
(11.4.1949)

			<u>נרכחים :</u>
מפא"י	-	בן-צבי יצחק	(1)
מפא"י	-	גורי ישראל	(2)
מפא"י	-	דובדבני יתאל	(3)
התזית הדתית	-	ורהפטיג זרח ד"ר	(4)
קומוניסטים	-	טובי טופיק	(5)
מפא"י	-	חושי אבא	(6)
פרוגרסיביים	-	כהן אידוב	(7)
התזית הדתית	-	מינץ בנימין	(8)
חרות	-	מרלין שמואל	(9)
הרשימה הדמוקרטית	-	סיף אלדין זועבי	(10)
מפ"ם	-	סנה משה	(11)
צירנים כלליים	-	ספיר יוסף	(12)
מפ"ם	-	פראי אלקזר	(13)
לוחמים	-	פרידמן-ילין נתן	(14)
מפא"י	-	שפטל אריה	(15)
			<u>מזומנים :</u>
שר המשפטים	-	פ. רוזנבלים	(1)
ממשרד המשפטים	-	ד"ר ידין	(2)
ממשרד הפנים	-	מר קיסילוב	(3)
ממשרד הפנים	-	ד"ר הורנשטיין	(4)
ממזכירות הכנסת	-	א. צידרון	(5)
			<u>נעדרים :</u>
מפא"י	-	הכהן דוד	(1)

היו"ר מר כ. מינץ - התזית הדתית.

לסדר היום :

הארכה תוק לחיקון פקודה עובדי ממשלה א"י.

הי"ר ב. מינץ:

ענין זה עמד לדיון במליאת הכנסת ולאחר
דיון החזר לוועדה בגלל ההצעה שהציע חבר
הכנסת מ. גרבוכסקי. הנ"ל מציע תיקון לחוק ההארכה לחודשיים, שתוק זה
יחול רק על אלה שטרם נבדקו או על עובדי הממשלה החלריים ועומדים, ולא
על אלה שנבדקו ונמצאו זכאים ונתקבלו לשרות המדינה.

אבקש משר-המשפטים להסביר לנו אם לדעתו

יהיה זה לפי החוק.

מ. רוזנבלים :
שר המשפטים.

כהקדמה - אמסור את תמצית פסק-הדין

שהוצא בימים אלה :

החוק שלנו אומר שאפשר לפטר עובד ממשלה א"י

תוך תקופה מסויימת שפעם היתה 6 חודשים ועתה הוארכה ל-10 חודשים. הממשלה
וכל שר יכולים לעשות זאת לפי ראות עיניהם וכלי מתן נימוקים.
פסק הדין שהוצא אומר כי אחר שר שפקידיו פנו לכיה-הדין, לא הדיח את
הפקידים עפ"י שיקול דעתו הוא, אלא עפ"י שיקול דעתה של ועדה החקירה.
קרובע שהשר לא היה רשאי להסתכן אך ורק על המלצות ועדה החקירה, - היה
באפשרותו להיעזר בהן ובחומר שלהן, אולם, היה צריך לשקול כל מקרה ומקרה.
כיה"ד הגבירה אומר כי אם כוונת המתקן היתה לפרוצדורה אחרת, צריך היה
לכתוב זאת בגוף הפקודה ולא כחקנות שהוחסנו ע"י הממשלה בחור תיקת לראי
לאותה הפקודה בה נאמר כי הממשלה רשאית להתקין חקנות לשם ביצוע חוק זה.
כיה"ד חושב כי אילו רצו להלכה ולמעשה למסור את ההכרעה לוועדה הצבורית,
אי אפשר היה להגיד בגוף החוק: "לפי ראות עיני השר ולפי שיקול דעתו,
כלי מתן נימוקים", כי כזה משנה סחירה. בגלל שגיאה בחקיקה הגענו למסקנה
שלא רצינו בה בזמנו.

ב"כ ממסלה א"י שניהלו עמנו מר"ט בחדש
אפריל אשחקד, דרשו שההכרעה תהיה בידי ועדות צבוריות ושהממשלה חפץ
לפי המלצותיהן.

הועדות היו מרכיבה מאנשים בעלי רמה -

צבוריה גבוהה.

לא כל השרים פעלו לפי אותו קו. היו כאלה

שראו את חיקי על העובדים והתלימו בהתאם לכך, אם כי כמובן, הבין כל
אחד מהם, שלפי ההגיון צריך להיות משקל רב לדור"ח של הועדות. אולם,
היו אחרים שהבינו כי המלצות הועדות סחייכוה ואין כל צורך בטיפול
נוסף מצד השר. ביה"ד הגבוה לצדק מצא פגם בענין זה ואישר שההדחה
מהתפקיד לא היתה כסדר וצירוף, על כן, להחזיר/את 14 הקצינים שפורטו,
כאמרו שהשר לא שקל. אילו היה שוקל וכו' לידי החלטה שצריך לפטרם היה
הדבר כסדר.

בהתאם לפסק-דין זה, צריכים עתה, כל

השרים שקיבלו את המלצות הועדות כמו שהן, לקבל עתה לידיהם את החיכים
בלבדוק כל מקרה ומקרה ולהחליט בהתאם לכך, אם לפי ראות עיניהם כרצונם
לפטר את העובד.

אחרי התקבל פסק הדין, וידועה לנו דעה

ביה"ד העליון בענין זה, החליטה הממשלה להקים עתה את הועדה שכנינו
פעם בשם ועדה ערעורים. ביה"ד העליון מעיר שלא יכול להיות כאן מקום
לערעורים, אלא רק מקום לשמיעה המועמד לפיטורים. כל המפורטים וגם
אלה שאולי עוד יפורטו יוכלו, באופן אישי, להופיע בפני ועדה זו.

פסק הדין אינו פוסל את שיטת הדיון כאנשים

מכלי לשמוע אותם, גם עפ"י שמיעה עדים בהעדרם. כי ייתכן ולא היתה דרך
אחרת להשגת עדויות שהועדה הבטיחה לשמור כחומר סודי. אולם, במקרים אלה,
חובה על השר (בהתאם לפסק הדין) לשקול את ערך ההמלצות האלה לפי שיקול
דעתו הוא ולפי ראות עיניו.

עוד במועצת המדינה הזמנית ידענו שהועדות

לא תנהגנה בדרך של חקירה משפטית, כי לא חמיד נוכל להביא די חומר כדי להאשים פקיד בפלילים, אולם, יהיה בידינו די חומר כדי שלא לרצות להשאירו במנגנון המדינה. אנו מעונינים שהמנגנון יהיה עד כמה שאפשר סהור ואין לנו להתנהג בסלחנות. אנו רשאים, ככל ממשלה אחרת, להסחמך על ועדה צבורית.

הארכת חוקף החוק הכרחית, א) מפני שישנם עוד כ-500 איש שלא עברו את הכדיקה, ב) כהתאם לפסק הדין שהוצא, נצטבך לבדוק מחדש כמה מקרים של מפורטים. אם כרצונכם להכניס בחוק את החיקון שהציע מר גרבוסקי, - איני מתנגד.

ד"ר ז. וורהפטיג:
האם סבור ש-המשפטים כי הקמת ועדה עליונה אינה כהתאם לפסק הדין ועלולה לסכך את הממשל ה שנית. ביה"ד העליון יוכל לבטל שיטה זו כירון שחיצור הפליה בין אלה שעברו שתי ועדות ואלה שרק עתה יעברו ועדה ראשונה - עליונה. האם לא יהיה נכון יותר להקים עתה ועדה צבורית חדשה ?

פ. רוזנבלים:
שך המשפטים.

י. ספיר:
העוכדים לא יסכימו לפטורים רק על סמך דעתו האישית של השר או של מנהל מחלקה. הם ידרשו חקירה, ואיני מתאר לעצמי שיכולה להתנהל חקירה מבלי להזמין אליה את הנאשם ולהודיעו את סהור האשמה ולאפשר לו להצמדק.

אני מציע, כאן בוועדה, דיון על הקמת ועדה צבורית, לא בסמכות של ועדה ערעורים, שהצטרך לנהוג לפי חוקה מסריימה או סדר קבוע שאנו נציע ושכסמכות העליונה המתאימה ייקבע סדר זה. לערוך את החקירה גם לגבי אלה שפורטרו.

מ. סנה:
כרצוננו להחיש את גמר תהליך הכדיקה והרינו מבקשים ששני התנאים כדלקמן יוכתחו:

א) כל אלה שנבדקו - רזה כמעט 90% -
 ולא נמצאו פסולים - דינם כדין כל יתר
 העובדים.

ה

ב) תהיה רעדה עליונה אשר חשמע את הנפסל
 וחורה דעתה תחייב את השר.

אם יתקבלו שני תקונים אלה, אנו מוכנים לתת את ההארכה לחדשיים.

ש. מרלין : הצעתי היא: שהשר אינו יכול לפטר מבלי לתת
 נימוקים.

צריך לתת לעובד את האפשרות להתפטר ולא
 לפטר, ע"י כך ייקל עליו למצוא מקום עבודה

חדש ותייר לא ייהרסו.

כל הנ"ל יתול רק לאחר שועדה הערעורים
 הסכימה לפטורים. אחרת, לא אוכל להסכים להצעות הממשלה ושר המשפטים.

ה. ס. חייג ר. ה : אני שומר לעצמי זכות הסתיגות, בפני מליאת
 הכנסת, שלא להאריך את החוק הקיים.

י. גורי : אני מצטרף לאלה האומרים שהחלטת הועדה
 תהיה סופית. אנקש לכל נשתמש במונח פסולים,

אלא - אלה שפורטו מעבודתם. כמו כן, אעיר לשר המשפטים שידאגו הפעם לקבוע
 בחוק זה אם רעדה הערעורים קובעת בפרוצדורה שלה או שהיא חייבת באיזו
 שהיא פרוצדורה קבועה מראש. זה עלול לדרון את עבודת הועדה לשבט או לחסד.

פ. רוזנבלים : זה אחד מהטעמים שאיני רוצה להחליט ברגע זה.
 שר המשפטים.

ד"ר ז. וורהפטיג : על הממשלה לקבל את פסק הדין במלואו ולהסיק

מכך את המסקנות. כירון שפטורים אלה היו

קשורים בחוק זה ולפי רוח פסק הדין היו ליקריים, עלינו לראות עתה את

אלה שפורטו כלא מפורטים, לא רק המערערים, אלא כל העובדים.

אם הנ"ל יופיעו בפני הועדה כמפורטים - יהא מעמדם גרוע משל אלה שטרם נבדקו.

מסקנה שניה : שלא למנות עתה ועדה עליונה אלא, ועדה צבורית.
אנו מקבלים ברצון וכתודה אח עבודה הועדה שהיתה עד כה ושעשתה עבודה
גדולה בהכשירה שלוש אלפים מקרים שלא מצאה בנוגע להם פטרול. אולם,
אל נמלה כין אלה שעברו את הבדיקה לכין אלה שטרם עברוה.

במקרה שהצעתו תחקבל הריני מסכים לארכה של שלוש חדשים.

י. ספיר :

הריני מצטרף כאומן עקרוני להצעת מר
וורהפטיג. הייתי מציע להוסיף כי העובדים

שקיבלו הודעות מיטורים נמצאים במצב של הפסקה עבודה. (סספנסן) וירפיעו
כאומן אומומתי בפני הועדה.

ש. מרלין :

הריני מציע כמה שינויים בחוק, כדל קמן :

(א) אין שר הממשלה רשאי לפטר פקיד שעבד
כממשלה המנדט סכלי לנמק את החלטה, פרט להצעת השר לפקיד להתפטר ולקבל
אישור רשמי מהממשלה שהוא עבד בהפקיד כמסגרת מנגנון הממשלה ושהתפטרותו
נחקבלה (או לקחו לתשומת לב).

(ב) במקרה שהפקיד אינו רואה את דרכו

בהצעת התפטרותו הוא רשאי לדרוש הסכרות ונמוקים מהאחראי עבור שמת-
פעולתו בממשלה. הפקיד רשאי לתת הסכרות ולהגן על עצמו בפני הפקיד
האחראי הממונה עליו.

(ג) כאם הסכרות המפורט לא הועילו הוא רשאי

למנות לוועדה ערעורים פרלמנטרית - שפסק-דינה הוא סופי.

(ד) הפקיד נחשב לפטור אך ורק אחרי פסק הדין

של ועדה הערעורי.

(ה) החוק החדש תל גם על אלו שכבר פוטרו.

י. בן-צבי :

עלינו להאריך את החוק ב-3 - 2 חדשים כדי
לאפשר לוועדה הירושלמית לסיים עבודתה.

אין לבטל את המיסורים, אולם, רצוי
שלה אשר קיבלו הודעה כי מצאו במצב של הפסקה עבודה. כמו כן, יש
לאפשר למפורטים לערער, באם ימצאו לאחר הערעור מקרים שועדת הערעורים
תמצאם לבלתי צודקים - תכומל הפסקה עבודתם ויחזרו למשרותיהם.
יהיה משוב אי-צדק באם לא נאפשר לנאשם
להצדיק עצמו.

איני סבור שרצוי למסור את כל סמכות
ההחלטה לרעדה. אולם, אם הממשלה מסכימה לכך - אין לי התנגדות.

ג. גורי :
באם תיקבע פר וצדורה משפטית זה ענין
שימשך שנה לפחות, ואם תינתן לרעדה
תופש לנהוג בדרך שחראה בעיניה - יהיה מצבה כשל הועדה הקודמת.
אי אפשר לשמוע נאשם ולא להיענות לחקירה שהוא תובע, כי אז יהא זה
כאילו לא שמעו אותו.

א. פראי :
הריני מציג: (א) הועדה המשכנה
בחקירותיהן ותסיימנה עבודתן כדי
שלא ליצור הפליה בין חלק מהעובדים שיעבור רק בדיקה אחת וחלק שני
שיעבור שתי בדיקות.

(ב) הממשלה תמנה רעדה עליונה לער עורים
לפסולים ומסופקים וחשמע את עדויות הנאשמים. החלטות רעדה זו תן סופיות.
חושבני שמספיק לתאריך את החוק כחדשיים.
עלינו להכיר בקביעותם של אלה שנמצאו, על יסוד הבדיקה, כשרים.

הי"ר ב. מינץ:
אנו נקבל על עתה את היסודות ועד למחר
ינסח שר-המשפטים את החוק.

י. ספיר :
נודיע לרעדה נוסחה שלמיה יהא ברור:

- (א) הנאשם צריך להרמיע לפני הר עדה.
(ב) מודיעים לנאשם את מהות ההאשמה.
(ג) הועדה קובעת את הפרוצדורה המדוייקת של עבודתה, לגבי שני הסעיפים ולעיל ולגבי שאר הסעיפים.
(ד) זמן עבודתה של הועדה מוגבל. (כהתאם לזמן שייקבע על ידינו).

י. גורי :
על ועדתנו לקבל החלטה עקרונית הקובעת שיש להכדיל בין מועד סיום עבודת הועדה הציבורית לבין מועד סיום עבודתה של ועדת הערעורים.
את ניסוח ההצעה הנ"ל אנר מוסרים לועדת המשנה.

היר"ר ב. מינץ :
נקבע ע"י הועדה כי להכא, רשאי חבר הועדה להסתייג מהחלטה, רק כשהוא מציע את ההצעה. הפעם ניתנה למר ש. מרלין הזכות לאמץ לעצמו את שאלת הח' לנדאר ואת הזכות להסתייגות בקשר לשאלה זו.

היר"ר קורא את הצעת מר לנדאר שנדחתה ע"י הועדה (נרסת ההצעה בין ההחלטות) ואת הצעת מר גלורסקא להקים בהי משפט צבוריים (ג'ורי). הועדה החליטה להעביר את ההצעה לועדת החוקה.

פרוטוקול משיבה ב' של הועדה לעניני פנים

שהתקיימה ביום 11.4.49

החלטות

הוחלט לקבל את הארכת החוק לחיקון פקודת עובדי ממשלת א"י, לחדשים עם שני החיקונים כדלקמן:

א. שהחוק אינו חל על העובדים שנבדקו ונמצאו כשרים. דינם יהיה כדין שאר עובדי ממשלת א"י.

ב. תורכב ועדה ע"י הממשלה ובפניה רשאים להופיע ולערער כל העובדים שפוטר מעבודתם או אלה שיפוטר והם רשאים להשמיע בפני ועדה זו את טענותיהם. הועדה צריכה להודיע להם את מהות ההאשמה נגדם. החלטת הועדה היא סופית.

הוחלט כמו כן שזכות ההופעה וההודעה על מהות האשמה היא

גפ בפני הועדה הראשונה.

הוחלט להעביר החלטות אלה לוועדה מצומצמת בהרכב יו"ר

הועדה לעניני פנים (ב. מינץ) והחברים י. גורי וד"ר ז.

ורחפטיג, יחד עם שר המשפטים, לשם ניסוח סופי של הצעות

ההחלטות הללו.

החלטות מישיבה ב'
של הועדה לעניני פנים.

ה ס ת י ג ו י ת

א/חבר הכנסת מרלין שומר לעצמו זכות להסתיגות מהארכה.

חבר הכנסת י. ספיר מסתיג ממנוי הועדה ע"י הממשלה.

חבר הכנסת ז. ורהפטיג מסתיג מזה שהועדה החדשה תהיה
ועדה ערעורים.

הוחלט להעביר את הצעות החבר מרלין לוועדה המטפלת

בעיבוד חוקת עובדי הממשלה.

חבר הכנסת מרלין מסתיג מהחלטה זו.

הצעת חבר הכנסת ח. לנדאו למנות ועדת חקירת

פרלמנטריהבקשר להתנהגות הממשלה לגבי אזרחיה שתקבע:

א. האם מוצדק היה השימוש המעליב והפוגע בפצות מדמיעות והגזם
נגד פקידי ממשלה שובחים.

ההצעה נדחתה.

הסתיגות:

חבר הכנסת מרלין שומר לו זכות הסתיגות. והועדה הקנתה לו ז

זכות הסתיגות.

